

จำนวนแม่ตายแต่ละปีของ อ.เมืองยะลา

ปี	เทศบาลนคร	สสอ.	รวมเครือข่าย
2554	0	3	3
2555	0	0	0
2556	1	1	2
2557	0	0	0
2558	1	2	3
รวม	2	6	8

จำแนกตามอายุ สถานบริการและสาเหตุการตาย

ปี	อายุปี	สถานบริการ	สาเหตุมารดาตาย
2554	20	รพ.ศด.สะเตงนอก	ติดเชื้อในกระแสเลือด
	29	รพ.ศด.พร่อน	DKA
	30	รพ.ศด.บ้านยะลา	Cardiac Arrest
2556	32	ศสม.บ้านสะเตง	Eclampsia
	23	รพ.ศด.บ้านบูดี	Endometitis Septic Shock หลังคลอด 10 วัน
2558	26	ศสม.ตลาดเก่า	Severe Hypokalemia
	40	รพ.ศด.ป่าะรัง	Amniotic Fluid Embolism
	21	รพ.ศด.บ้านบูดี	ไม่ทราบสาเหตุ หลังคลอด 10 วัน

วิเคราะห์มารดาตายรายบุคคล ปี 2558

รายที่ 1 มารดาอายุ 26 ปี G2P1A0L1 c Twins GA 38+wks by U/S ผ่าครรภ์ที่ ศสม.ตลาดเก่า และส่งต่อมายัง รพ.ยะลา ผ่าครรภ์ที่ไม่ตามเกณฑ์ Fetal Brady Cardia ,Oligohydramnios,mild meconium due to C/S มีประวัติติดสารเสพติด อายุ 15 ปี

สาเหตุการเสียชีวิต 1. Severe Hypokalemia โดยไม่ทราบสาเหตุ สงสัยจากการใช้สารเสพติด

2. Stress จากการผ่าตัด เป็นตัวกระตุ้นทำให้ผู้ป่วย Arrest ได้ส่งจากการขาดยา

วิเคราะห์มารดาตายรายบุคคล ปี 2558 (ต่อ)

พบเหตุการณ์เสียชีวิต

ซึกประวัติให้ครอบครัวทุกราย ในกรณีผู้ป่วยมีประวัติเกี่ยวข้องกับยาเสพติด/สูบบุหรี่ทุกวัน No ANC , Poor ANC , Teenage pregnancy ไม่มีญาติญาติไม่สนใจ ไม่ทำงาน

รายที่ 2 มารดาอายุ 40 ปี G5P4A0L4 GA37+1 wks by LMP ผ่าครรภ์ที่ รพ.ศด.ป่าะรัง ไม่มีประวัติส่งพบแพทย์ ผ่าครรภ์ไม่ตามเกณฑ์ ผ่าครรภ์ครั้งสุดท้าย 12 กพ.58 BP 180/110 mmhg และไม่ได้ส่งเจอพบแพทย์ ผู้ป่วย Admit รพ.ยะลา วันที่ 14 กพ.58 เวลา 6.55 น. แรกเริ่มมารดารู้สึกตัวดี ร้องกรวยรูตรงหลอดเลือดขวา บอกว่าปวดท้องมากตึกจะออกแล้ว ให้ประวัติปวดครรภ์ เวลา 5.00 น. วันที่ 14 กพ.58 PV fully dilatation เข้าห้องคลอดเตรียมทำคลอดขึ้น lithotomy และ scrub ให้สารน้ำ ผู้ป่วยกระสับกระส่าย เบ่งอุ้งน้่าครั้งแล้ว ผู้ป่วยหายใจเร็ว แน่นหน้าอก หายใจไม่ทัน ให้ออกซิเจน มาสต์ พยายามหลั่งออกเห็นมารดาคาหนืออก ตัวเกร็ง จึงปลุกเรียกไม่ตอบสนอง หุดหายใจ จัดสัญญาณชีพไม่ได้ นวดหัวใจ แพทย์ได้เข้ามาช่วยและทำ CPR 50 นาที No HR

วิเคราะห์มารดาตายรายบุคคล ปี 2558 (ต่อ)

สาเหตุการเสียชีวิต Amniotic Fluid Embolism

พบเหตุการณ์เสียชีวิต

- ค้นหาหญิงตั้งครรภ์ที่ถือผ่าครรภ์ก่อน 12 สัปดาห์
- พัฒนาการความรู้และทักษะศัลยกรรมของผู้ป่วยขณะผ่าครรภ์การประเมินความเสี่ยงและส่งพบแพทย์ตามเกณฑ์

รายที่ 3 มารดาอายุ 21 ปี G1P0 ผ่าครรภ์ที่ รพ.ศด.บ้านบูดี ผ่าครรภ์ก่อน 12 สัปดาห์ ผ่าครรภ์ครบ 5 ครั้งตามเกณฑ์ ไม่มีภาวะเสี่ยง ไม่ฉีด คลอดปกติ เมื่ออายุครรภ์ 37 สัปดาห์ นน.ทารกแรกเกิด 2190 กรัม มดลูกหดตัวดี แพทย์D/C กลับบ้าน หลังคลอด 10 วัน พบผู้ป่วยนอนไม่รู้สึกตัวที่ห้องน้่าภายในบ้าน จึงโทรเรียกรถพยาบาล รพ.ศด.ไปช่วย จนท.จับชีพจรไม่ได้ จึงส่งต่อ รพ.ยะลา และพบว่าเสียชีวิตแล้ว

สาเหตุการเสียชีวิต ไม่ทราบสาเหตุแน่ชัดหลังคลอด 10 วัน

อัตราส่วนการตายของมารดา ไม่เกิน 36 ต่อการเกิดมีชีวิตแสนคน ปี 2558 8 เดือน

ตัวชี้วัด	รวม เทศบาลนคร	รวม สสอ.	รวมเครือข่าย
จำนวนเด็กเกิดมีชีวิต	605	1149	1754
จำนวนมารดาตาย	1	2	3
อัตราส่วนการตายของมารดาต่อการเกิดมีชีวิตแสนคน	165.29	174.06	171.04

ปัญหา/อุปสรรค

ด้านมารดา

1. มารดาไม่ได้มาฝากครรภ์ก่อน 12 สัปดาห์ และฝากครรภ์ไม่ครบตามเกณฑ์ 5 ครั้ง
 2. มารดาอายุไม่แจ้งข้อมูลที่เป็นจริงเรื่องการคิดสารเสพติด
 3. มารดาไม่ยอมไปพบแพทย์ตามเกณฑ์กัวนอนโรงพยาบาล/กัวหัวตัด
 4. มารดามีปัญหาด้านสุขภาพเรื้อรังไม่ต่อเนื่อง
- ด้านเจ้าหน้าที่**
1. เจ้าหน้าที่ไม่มีข้อมูลหญิงตั้งครรภ์ส่วนใหญ่ในพื้นที่
 2. มารดาไม่มาฝากครรภ์ครั้งแรกถึง 12 สัปดาห์ ร้อยละ 39 การค้นหาไม่ครอบคลุม
 3. จนท.ไม่สามารถส่งต่อหญิงตั้งครรภ์มาพบแพทย์ได้ตามเกณฑ์
 4. จนท.ไม่ปฏิบัติตามคู่มือเมื่อพบหญิงตั้งครรภ์มีความดันโลหิตสูง
 5. ผู้รับผิดชอบงานหลักไม่ได้จัดทำขั้นตอนคู่มือที่ง่ายต่อการปฏิบัติให้กับผู้รับผิดชอบงานรอง

สิ่งที่ทำแล้ว

- ประชุมชี้แจง ผู้รับผิดชอบงานแม่ เรื่องการฝากครรภ์คุณภาพ
- การ conference แม่ตายในบุคคลที่เกี่ยวข้อง
- การประเมินภาวะเสี่ยงของหญิงตั้งครรภ์รายบุคคล ภาวะเสี่ยงสูงต่อโรค 4 โรคคือ DM ที่ฉีดอินซูลิน HT (140/90) HD Thyroid ถ้าพบในพื้นที่ให้ส่งต่อไป ANC ที่ รพ.ยะลา ANC จะแจ้ง case กลับให้พื้นที่ตามเยี่ยมบ้าน การติดสติ๊กเกอร์มีสัญลักษณ์เสี่ยง 3 สี ที่กลางเริ่มขาวของปกสมุดฝากครรภ์ สีแดง ให้คิดในรายที่มีภาวะเสี่ยงสูง 4 โรค สีเหลือง ให้คิดที่พบว่ามีภาวะเสี่ยง 18 ข้อยกเว้นเสี่ยงสูงต่อโรค 4 โรค สีเขียว ไม่พบภาวะเสี่ยง
- ในแต่ละช่วงของการ ANC ให้ประเมินความเสี่ยงทุกครั้งหากมีการเปลี่ยนแปลง การติดสติ๊กเกอร์ใหม่ทับสติ๊กเกอร์เก่าให้เหลือความเสี่ยงไว้ให้มีทะเบียนภาวะเสี่ยงสูงในทุกสถานบริการ
- เน้นการค้นหาหญิงตั้งครรภ์รายใหม่ในพื้นที่โดย อสม.และ จนท.ที่อามาฝากครรภ์ก่อน 12 สัปดาห์

สิ่งที่ทำแล้ว

- ส่งต่อ พบแพทย์ตามเกณฑ์ ครั้งแรก ที่ GA 12-18 wks รายคิดปกติถูกเงินส่งได้ทันที
- มีระบบที่เสี่ยง/Lineกลุ่ม ANC อ.เมือง สามารถติดต่อปรึกษาปัญหา ได้ทุกสถานบริการ
- ลงมติศป.ประเมินมาตรฐานงานอนามัยแม่และเด็กทุก สถานบริการแล้วพบว่าไม่มีสถานบริการใดที่ผ่านเกณฑ์และได้แนะนำให้พัฒนาส่วนขาดตามแบบประเมิน สำหรับ รพ.สต.พร้อม ซึ่งเป็น รพ.สต.ที่ได้รับการรับรองมาตรฐานอนามัยแม่และเด็กแล้ว คงต้องให้รักษาสถานะไว้ให้ได้มาตรฐานสืบต่อไป โดยการประเมินตนเองเป็นระยะๆ และพัฒนาส่วนขาด เนื่องจากมีเจ้าหน้าที่ย้ายออก

สิ่งที่ทำแล้ว

วันที่ส่งไป รพ.ยะลา	รพ.สต./ศสม.	วันที่ส่งไป รพ.ยะลา	รพ.สต./ศสม.
จันทร์	ท่าสาป บ้านยะลา ลิลลดาชะ หน้ำถ้ำ ส้มเมือง 4	พฤหัสบดี	ลำพะยา ภูเขา ทุ่งยามู บ้านสะเตง
อังคาร	สะเตงนอก นิมนบารู ตลาดเก่า	ศุกร์	เปาะเล็ง ลำใหม่ บุดี บ้านบุดี ธนวิที เทศบาล
พุธ	พร่อน บันนังสาเร็ง บาโงยาบาด		

สิ่งที่จะทำ

1. การทดสอบความรู้ของผู้ที่รับผิดชอบงานแม่/เด็ก อำเภอเมืองยะลา วันที่ 14 กค.2558
2. การลงมติศป.ชี้แจง รพ.
 - 22 มิถ. ชะลา นิเทศ กาบัง 26 มิถ. เบตง นิเทศ ฮารโต
 - 3 กค. ชะลา นิเทศ บันนังสตา 6 กค. ชะลา นิเทศ ชะหา
 - 7 กค. ชะลา นิเทศ กวงป็นัง 13 กค. ชะลา นิเทศ เบตง
 - 14 กค. เบตง นิเทศ ชะลา 16 กค. เบตง นิเทศ รามัน
3. รพ.สต./ศสม.ประเมินตนเองตามแบบประเมินหน่วยงานบริการฝากครรภ์ของเขต (อยู่ระหว่างดำเนินการ)
4. ให้รพ.สต./ศสม.ใช้คู่มือ/แนวทางฉบับที่เป็นปัจจุบัน (ปัจจุบัน คู่มือแพทย์กำลังทบทวนของเขตเพื่อให้เหมาะสมกับจังหวัดยะลา)